

THUISLOZEN IN
BRUSSEL:
VOOR EEN AANGEPAST
B E L E I D !

In het kader van de Europese, federale en regionale verkiezingen van mei 2014 wenst de Bico-federatie een bijdrage te leveren om samen met politici na te denken over het Brusselse dak- en thuislozenbeleid.

De Bico-federatie is de federatie van bicommunautaire instellingen voor thuislozenzorg in Brussel, die allen gesubsidieerd worden door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (verder GGC). Wij tellen achttien tweetalige lidorganisaties, die mensen in moeilijkheden opvangen en begeleiden, in residentiële of ambulante formule.

I. De situatie vergt een specifieke aandacht en aanpak

1.1. Socio-economische situatie is een uitdaging

Er wordt verwacht dat de Brusselse bevolking met 2,71 % zal toenemen tegen 2020. Dit betekent een groei van 200.000 inwoners. Deze groei zal moeten worden opgevangen, wat gigantische uitdagingen met zich meebrengt voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Ongeveer een derde van de Brusselaars (33,7 %) moet rondkomen met een inkomen onder de armoederisicogrens. Bovendien is één vijfde (20,5%) van de Brusselse beroepsactieve bevolking (18-64 jaar) afhankelijk van een uitkering en leeft 5 % van de Brusselaars van een leefloon of een equivalent leefloon¹.

Bepaalde bevolkingsgroepen (bvb alleenstaande ouders, grote gezinnen, 65 plussers met een bescheiden pensioen) leven met een groter armoederisico en dit vergt een specifieke preventieve aanpak.

Door de crisis, de werkloosheid, de afbraak van de sociale zekerheid, worden meer en meer mensen uitgesloten en verzeilen zo in de armoede.

Bevolking groeit + Armoede groeit = Hoger risico op thuisloosheid.

1- Deze cijfers komen uit de Welzijnsbarometer 2013 van het Brussels Observatorium voor Gezondheid.

1.2. Groot aantal thuislozen, maar onvoldoende thuislozenzorg

Onder de meest kwetsbare bevolkingsgroep bevinden zich de thuislozen. Deze doelgroep vergt een intensief aanpak gericht enerzijds op de herhuisvesting en anderzijds op het voorkomen van thuisloosheid.

De Bico-federatie hanteert de definitie van FEANTSA (d.i. de Europese Federatie van Organisaties die met thuisloze mensen werken).

Een “thuis” slaat op drie conceptuele domeinen:

- (1) voldoende huisvesting (of ruimte) hebben voor een persoon en zijn/haar gezin (=het fysieke domein) ;
- (2) de mogelijkheid hebben hier hun privacy te bewaken en sociale relaties uit te bouwen (= het sociale domein); en
- (3) wettelijke aansprakelijkheid kunnen maken op deze ruimte (= het wettelijke domein).

De afwezigheid van 1 van deze domeinen is thuisloosheid.

Op basis van deze theorie, heeft FEANTSA² een typologie van thuisloosheid ontwikkeld, genaamd ETHOS, met vier hoofdcategorieën: dakloosheid, huisloosheid, onzekere huisvesting en onvoldoende huisvesting, die allemaal begrepen kunnen worden als het niet hebben van een (t)huis. Deze conceptuele categorieën worden verder verdeeld in 13 operationele categorieën die voor beleidsdoeleinden kunnen gebruikt worden.

Een belangrijk punt hierbij is dat thuisloosheid een proces is, en geen statisch fenomeen, dat kwetsbare mensen en gezinnen raakt op verschillende momenten in hun leven.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden door La Strada twee tellingen uitgevoerd (in november 2008 en november 2010). In 2010 werden 1944 thuislozen geteld (1729 in 2008): 31% op straat en in noodopvangcentra, 40% in onthaaltehuizen, 29% in niet aangepaste woningen (kraakpanden, niet erkende onthaaltehuizen).³

2 - Voor meer informatie zie de website van FEANTSA: www.feantsa.org

3 - Voor meer informatie zie de website van La Strada: www.lstb.be

II. Basisfilosofie

De leden van de Bico-federatie vragen dat er een politiek wordt gevoerd van sociale integratie en emancipatie ter voorkoming en bestrijding van thuisloosheid waarbij men kiest voor lange termijn en duurzame oplossingen.

De problematiek waarmee thuislozen kampen is zeer gedifferentieerd en complex. Daarom :

- Zoeken wij continu naar vernieuwende initiatieven om gepast te kunnen antwoorden op de noden van het publiek.
- Zijn wij ervan overtuigd dat de kleinschaligheid van de instellingen beter geschikt is om te beantwoorden aan de individuele vraag van de gebruikers.

Thuisloosheid moet dus op de eerste plaats structureel worden aangepakt met een diversiteit en een complementariteit aan diensten, die beantwoorden aan de noden van het publiek.

III. Eisen van de Bico-federatie

Aanbeveling 1:

VERSTERKEN van de erkende en gesubsidieerde diensten

1.1. Gemeenschappelijke eisen

1.1.1. Herziening van de kaderordonnantie en toepassingsbesluiten betreffende de centra en diensten voor bijstand aan personen

Vanaf 2002 beschikken de bicommunautaire instellingen over een eigen ordonnantie met bijhorende toepassingsbesluiten⁴. Verschillende soorten diensten (gaande van onthaalhuizen, begeleiding aan huis, straathoekwerk, nachtasiel tot crisisopvang) worden via deze reglementering erkend en gesubsidieerd door de GGC.

- ▶ De Bico-federatie vraagt om deze kaderordonnantie en toepassingsbesluiten te herzien en aan te passen aan de actuele situatie.

1.1.2. Versterking van het personeelskader

De bestaande instellingen beschikken over de nodige infrastructuur en expertise maar werken met een heel beperkt personeelskader.

- ▶ De Bico-federatie vraagt dat iedere instelling over een minimum basiskader beschikt.

De meeste instellingen zoeken hun heil via andere subsidiekanalen (zoals het Fonds Sociale Maribel, partnerships met Actiris of GESCO tewerkstellingen) om hun personeelsbestand uit te breiden en aldus de goede werking van de dienst te verzekeren. Echter, deze subsidiekanalen subsidiëren de personeelskosten nooit voor 100%, wat op lange termijn tot financiële moeilijkheden leidt. De personeelskosten blijven stijgen terwijl de subsidie niet evenredig stijgt. Het gaat over personeel dat gesubsidieerd wordt via andere kanalen maar dat instaat voor de versterking van diensten en opdrachten erkend door de GGC.

4 - Ordonnantie betreffende de centra en diensten voor bijstand aan personen (7 november 2002 – Besluit van het Verenigd College betreffende de erkenning en de subsidiëringsswijze van de centra en diensten voor volwassenen in moeilijkheden (9 december 2004).

- ▶ De Bico-federatie vraagt dat de GGC tussenkomt voor het saldo van de loonkosten voor personeelsleden die niet 100% gesubsidieerd worden.

De werkingskosten worden berekend in verhouding tot door de GGC gesubsidieerde loonmassa en niet à rato van het totale personeelskadaster. Bijgevolg moeten de instellingen eigen inkomsten aanwenden om de kostprijs van werkingskosten (zoals vorming, beheer sociaal secretariaat, verzekeringen, e.a.) van personeel dat niet gesubsidieerd wordt door de GGC op te vangen.

- ▶ De Bico-federatie vraagt om de gesubsidieerde werkingskosten te berekenen op basis van het totale personeelskadaster en niet enkel op basis van de door de GGC gesubsidieerde loonmassa.

Om de goede werking van de instellingen te waarborgen is technisch en administratief ondersteunend personeel onontbeerlijk. Binnen de huidige toepassingsbesluiten wordt er geen enkele subsidiëring voorzien voor administratief of logistiek personeel.

- ▶ De Bico-federatie vraagt de subsidiëring van administratief en logistiek personeel.

1.1.3. Oprichting van een investeringsfonds

Het is voor de instellingen regelmatig noodzakelijk om infrastructuurwerken door te voeren. Deze werken zijn noodzakelijk om verschillende redenen: bijvoorbeeld om de veiligheid van de opgevangen personen te waarborgen, om de kinderen in een aangepaste setting op te vangen, of om energieverlies te beperken. Echter, deze werken moeten meestal aan strenge wettelijke normen voldoen. In plaats van complexe wettelijke afwijkingen aan te vragen, zou een investeringsfonds opgericht kunnen worden.

- ▶ De Bico-federatie vraagt de oprichting van een investeringsfonds door de GGC om tussen te komen bij de gemaakte kosten van infrastructuur- en renovatiewerken of eventuele aankopen van gebouwen.

VERSTERKING VAN DE BESTAANDE DIENSTEN =

Herziening kaderordonnantie +

Versterking personeelskader +

Oprichting investeringsfonds

1.2. Eisen per type dienst

1.2.1. *Nachtopvang / diensten die dag en nacht instaan voor dringende en maatschappelijke hulpverlening*

Momenteel werken het nachtasiel “Hoeksteen” en Centrum “Ariane” met een erkenning van één jaar, die jaarlijks wordt vernieuwd.

- ▶ De Bico-federatie vraagt dat beiden instellingen, zoals alle andere structureel erkende instellingen, een erkenning voor vijf jaar zouden krijgen zodat de continuïteit van de instellingen gegarandeerd is.

1.2.2. *Onthaalhuizen*

Voor de onthaalhuizen die ook kinderen opvangen is het belangrijk een omgeving te bieden waar de kinderen zich veilig en geborgen voelen. De ontwikkeling en het welzijn van het kind krijgt bij deze onthaalhuizen de hoogste prioriteit. Er is een hoge toename van het aantal opgevangen gezinnen met extreem complexe problematieken, en dus ook een hoge toename van het aantal kinderen in de onthaalhuizen. Dit vergt extra aandacht.

- ▶ De Bico-federatie vraagt om bij iedere instelling die volwassenen vergezeld van kinderen opvangt, een extra VTE gespecialiseerd in de opvang van kinderen te subsidiëren.

1.2.3. Diensten die instaan voor de psychosociale, budgettaire of administratieve begeleiding aan huis

Sinds de jaren '90, bieden de diensten voor de "begeleiding aan huis" een doeltreffend antwoord op de vaststelling dat een woning zonder ondersteuning op lange termijn niet volstaat. Het preventieve karakter van deze hulpverleningsvorm, zowel op vlak van behoud van woonst, als op het vlak van gezondheid, budgetbeheer, en algemene welbehagen van de hulpvrager en zijn/haar gezin, is de sleutel tot succes. Echter, de diensten die instaan voor begeleiding aan huis staan onder druk door de stijgende vraag van kwetsbare personen en gezinnen.

De beleidsnota van 2007 voorzag voor de diensten tijdens de komende drie jaar (2010) een versterking, met als doel het verdubbelen van hun capaciteit tijdens deze periode, maar de cijfers tonen een kleinere toename (van 19 VTE in 2007 naar 25,95 VTE in 2013). Ondanks hun effectiviteit, krijgen deze diensten van begeleid wonen slechts 10% van de subsidiëring van de sector.

- ▶ De Bico-federatie vraagt minstens een verdubbeling van de huidige middelen voor de diensten die instaan voor begeleiding aan huis om beter tegemoet te komen aan de vraag.

1.2.4. Straathoekwerk

Straathoekwerk staat voor begeleiding van personen die gewoonlijk op straat leven, tijdens hun volledig traject in de marginaliteit, enkel op hun levensreinen en met respect voor hun vragen, met als doel de sociale banden te herstellen. Voor de straatbewoners vormen deze diensten een waardevol instrument om de toegang tot hun rechten en de gevraagde hulp te vrijwaren en om de noodzakelijke zorg te garanderen. Tijdens de afgelopen jaren zijn volgende ontwikkelingen vastgesteld: nood aan signalering, verspreiding van de plekken (semi) openbare ruimten) waar de straatbewoners zich bevinden en die bekend zijn, toegenomen behoefte tot ontmoeting en begeleiding, diversificatie van de problematiek (intra-Europese migranten, ...), meer zorgoverleg met aanverwante sectoren, etc.

- ▶ De Bico-federatie vraagt de uitbreiding van de subsidies voor de diensten die instaan voor de begeleiding van personen die op straat leven om beter te beantwoorden aan deze ontwikkelingen.

Aanbeveling 2: **ORGANISEREN van bestaande diensten binnen het wettelijk kader**

2.1. Bico-federatie

In Brussel zijn de verschillende federaties een weerspiegeling van de institutionele organisatie in België. De Bico-federatie werd opgericht in 2002 om een antwoord te bieden aan de noden van de bicommunautaire organisaties.

- ▶ De Bico-federatie vraagt om als tweetalige federatie van de thuislozen sector te beschikken over een erkenning en een structurele subsidiëring.

2.2. Steunpunt “La Strada”

In 2007 werd het steunpunt La Strada opgericht. Dankzij het steunpunt beschikt men voor het eerst over statistische gegevens van het Brusselse thuislozenpubliek over de de taalgrenzen heen en heeft men aldus een beter zicht op de armoedeproblematiek. Deze cijfergegevens ondersteunen de federaties en hun leden in hun reflecties omtrent de problematieken en het gevoerde beleid.

- ▶ De Bico-federatie vraagt een belangrijke versterking van La Strada om hun doelstellingen te realiseren en om hun expertise in de sector te versterken en te delen.

2.3. Dagcentra

De gehanteerde onthaal methodologie van deze centra (bijvoorbeeld sociaal restaurant, culturele activiteiten, douches, medische zorgen, e.a.) beantwoordt aan de verscheidenheid van hulpvragen bij de gebruikers. Zij vormen aldus een belangrijke schakel binnen het circuit van de thuislozenzorg.

- ▶ De Bico-federatie vraagt de bestaande dagcentra structureel te erkennen en te subsidiëren.

2.4. Andere niet-erkende accomodatiestructuren

Om te waken over de naleving van de veiligheid en de rechten van de bewoners opgevangen in de niet erkende accomodatiestructuren in Brussel, is het belangrijk om de bestaande officiële controlemogelijkheden van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie toe te passen zonder de kwaliteitsnormen op het vlak van architectuur, omkadering, veiligheid en hygiëne te verlagen.

- ▶ De Bico-federatie vraagt deze instellingen structureel te verankeren binnen de kaderordonnantie en de toepassingsbesluiten om zowel de continuïteit te kunnen waarborgen, de veiligheid te kunnen garanderen alsook de mogelijke financiële autonomie van de instelling te respecteren.

ORGANISEREN BINNEN HET WETTELIJK KADER

**Structurele erkenning en subsidiëring
van bestaande diensten (Bico-federatie, Steunpunt La Strada,
dagcentra en andere niet erkende instellingen)**

**Evenwichtige en coherente financiering
tussen de verschillende type diensten**

Aanbeveling 3: VERNIEUWENDE praktijken ondersteunen in hun ontwikkeling

3.1. Solidair wonen

Onder “solidair wonen” verstaat de Bico-federatie gegroepeerde huisvesting van personen met verschillende achtergronden van wie er minstens één maatschappelijk kwetsbaar is. Voor sommige cliënten is het solidair wonen een efficiënte begeleidingsvorm omdat een gemeenschappelijk leefproject dat de bewoners aanzet om onderlinge contacten uit te bouwen, terwijl tegelijk de ontwikkeling van hun zelfstandigheid alle aandacht krijgt.

- ▶ De Bico-federatie vraagt om het solidair wonen te kunnen integreren in de werking van sommige diensten begeleid wonen.

3.2. Na-begeleiding / Gedifferentieerde opvang

De doelstelling van deze hulpvorm is de voortzetting van de begeleiding na een verblijf in het opvanghuis voor mensen die dit tijdelijk nog nodig hebben. Dit kan de uitstroom versnellen zodat er meer plaatsen beschikbaar zijn in het onthaalhuis. Sommige onthaalhuizen bieden nu al na-begeleiding en/of gedifferentieerde opvang aan, weliswaar in beperkte mate en zonder hiervoor erkend noch gesubsidieerd te worden.

- ▶ De Bico-federatie vraagt een wettelijk kader om deze hulpvorm te erkennen.

3.3. Housing First⁵

Het basisprincipe van Housing First is dat huisvesting niet alleen een basisrecht is, maar ook noodzakelijk om een proces van re-integratie en herstel van eigenwaarde op te starten. Het model staat voor het onmiddellijk verlaten van de straat met een rechtstreekse toegang tot een stabiele en duurzame huisvesting. Na het herhuisvesten, wordt de persoon intensief gevolgd door een multidisciplinair team. De vrijheid van keuze staat hierbij centraal: de gebruiker kiest zijn woning en de inrichting ervan, en bepaalt het type en de frequentie van de begeleiding.

5 - Voor meer informatie, zie website: <http://www.housingfirstbelgium.be>

Het pilootproject “Housing First Belgium”, dat loopt op 6 verschillende plaatsen (waaronder in Brussel met SMES-B), wordt momenteel gesubsidieerd door de federale overheid.

- ▶ De Bico-federatie vraagt dat de resultaten van het onderzoek de noodzaak van dergelijke projecten aantoont, dit project in Brussel te verankeren.

3.4. Andere

Verschiedene instellingen uit de sector van de thuislozenzorg zoeken continu naar vernieuwende initiatieven om gepast te kunnen antwoorden op de veranderende noden van het publiek. Echter, voor nieuwe hulpvormen, die nog niet getest of erkend zijn, is meestal geen financiering mogelijk.

- ▶ De Bico-federatie vraagt om de creativiteit van de sector te vrijwaren en de thuislozensector de mogelijkheid te geven aangepaste hulpvormen te kunnen ontwikkelen via financiële ondersteuning.
- ▶ De Bico-federatie vraagt om vernieuwende projecten, die hun nut hebben bewezen na verloop van tijd (5 jaar) een structurele subsidie toe te kennen

VERNIEUWENDE PROJECTEN ONDERSTEUNEN

Investeren in “integratie via huisvesting”

Stimuleren van de creativiteit van de sector

Vernieuwende projecten na 5 jaar een structurele subsidie toekennen

Aanbeveling 4: **Transversaal SAMENWERKEN**

4.1. Constructieve samenwerking met aanverwante sectoren

De thuislozenzorg werkt met een publiek dat verschillende problematieken cumuleert. Om thuisloosheid efficiënt aan te pakken is een geïntegreerde benadering noodzakelijk, die alle relevante beleidsdomeinen omvat die raken aan de menselijke waardigheid (zoals gezondheid, onderwijs, huisvesting, werkgelegenheid) en waarin ieder beleidsdomein zijn verantwoordelijkheid neemt.

- ▶ Bico-federatie stelt structurele samenwerkingsverbanden voor tussen de verschillende bevoegde overheden (federaal, gewestelijk, gemeenschappelijk) via een permanente interkabinetten-werkgroep.
- ▶ De Bico-federatie stelt voor een armoedetoets in te voeren als instrument in de strijd tegen armoede. Deze toets moet vermijden dat beleidsbeslissingen ongewild kunnen leiden tot meer armoede en ongelijkheid.
- ▶ De Bico-federatie blijft de nadruk leggen op overleg met de aanverwante sectoren en structurele sectoroverschrijdende samenwerkingsverbanden.
- ▶ De Bico-federatie vraagt dat transversale cofinanciering zou aangemoedigd worden.

4.2. Noden voor specifieke doelgroepen

4.2.1. « Bruggebouwer »

In 2009 werd het project Bruggebouwer opgestart. Dit project ontstond naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek 'Zorgsituatie van personen met een handicap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest' van de Sectorfacilitator van de Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad. Uit dit onderzoek bleek dat veel personen met een beperking de weg naar aangepaste begeleiding en zorg binnen de gehandcaptensector niet vonden en terecht kwamen in aanverwante sectoren, zoals de thuislozenzorg. Experimentele werkgroepen werden opgestart, alsook interviews binnen individuele diensten in de thuislozenzorg.

- ▶ De Bico-federatie vraagt de erkenning en subsidiëring door de GGC van dit project zodat zowel de tweetalige “experimentele werkgroepen” alsook de interviews voortgezet kunnen worden.

4.2.2. OCMW's

Zowel in Vlaanderen als in Wallonië bestaan er overeenkomsten tussen OCMW's en de diensten van de thuislozensector. Er zijn verschillende voordelen van deze samenwerkingsovereenkomsten: OCMW en onthaalhuizen erkennen elkaar als partners, leggen afspraken vast rond taakverdeling, overleg en evaluatie, en maken als dusdanig de hulpverlening voor hun gemeenschappelijk publiek efficiënter.

- ▶ De Bico-federatie vraagt politieke steun bij het verder waarmaken van de conventie tussen de Brusselse OCMW's en onthaalhuizen zodat er een duidelijk, transparant systeem zou zijn voor de 19 Brusselse gemeenten.

4.2.3. Schuldbemiddeling

In Vlaanderen zijn er 300 diensten voor schuldbemiddeling, in Wallonië 190. In Brussel, met zijn 1.100.000 inwoners waarvan meer dan één derde een inkomen heeft onder de armoedegrens, zijn er slechts 33 diensten voor schuldbemiddeling. Sommige diensten beschikken wel over erkenning, maar zijn niet gesubsidieerd.

- ▶ De Bico-federatie vraagt de schuldbemiddelingsdiensten verder te versterken en te subsidiëren om tegemoet te komen aan de stijgende vraag veroorzaakt door de stijgende schuldenlast bij een steeds groter aantal gezinnen.

4.2.4. Nazorg en een betere voorbereiding op het vertrek vanuit de instellingen

De afbouw van residentiële diensten voor personen met een handicap of van residentiële diensten gekoppeld aan de geestelijke gezondheidszorg leidt ertoe dat sommige cliënten in het thuislozen circuit terechtkomen. Er is echter een limiet aan de draagkracht van de thuislozensector. Nazorg en een betere voorbereiding op het vertrek vanuit deze instellingen is een belangrijke preventieve schakel.

- ▶ De Bico-federatie vraagt om bijkomende plaatsen te creëren bij de diensten begeleid wonen in de psychiatrie.
- ▶ De Bico-federatie vraagt om een verhoging van het effectief van begeleidingen (ook in de vorm van crisisinterventies) aan huis van mensen met een handicap en met een geestelijke aandoening.

4.2.5. SMES-B (*Santé mentale et exclusion sociale*)

Een intensievere samenwerking tussen de thuislozensector en de diensten geestelijke gezondheidszorg kunnen een antwoord bieden op de psychiatrische en verslavingsproblematieken. De sterke expertise en de bestaande samenwerking van de SMES-B met verschillende organisaties uit de thuislozensector vormen de ideale basis om het aanbod en de ondersteuning van sociaal werkers van de thuislozensector te versterken.

- ▶ De Bico-federatie stelt voor om een extra personeelslid van de SMES-B (psycholoog/psychiater) ter beschikking te stellen van de sector thuislozenzorg en om de middelen van het mobiele psychiatrische team van SMES-B te versterken.

4.2.6. Sociaal verhuurkantoren en sociale huisvestingsmaatschappijen

In Brussel worden we nog meer geconfronteerd, in vergelijking met de rest van België, met hoge huurprijzen. Het wordt stilaan een quasi onmogelijk opdracht om een adequate huurwoning te vinden, zeker gezien het beperkte aanbod binnen sociale huisvestingsmarkt.

- ▶ De Bico-federatie vraagt een groter aanbod van woningen en meer specifiek voor grote gezinnen. We vragen ook een soepelere omgang met de criteria betreffende het aantal slaapkamers.
- ▶ De Bico-federatie vraagt de toepassing van de bestaande wettelijke maatregelen op het vlak van het ter beschikkingstellen van leegstaande gebouwen.

4.2.7. Regionaal Winterplan

Een succesvolle aanpak van de thuislozenproblematiek kan zich niet beperken tot het bestrijden van de meest zichtbare vorm ervan (met name de daklozen), maar vergt een beleid dat de onderliggende processen aanpakt.

Een groot aantal mensen zijn dakloos, zowel in de zomer als in de winter. De begeleiding van deze mensen dient het hele jaar door te gebeuren, niet alleen door hen een tijdelijk onderkomen te geven gedurende de winter. Men moet verder durven kijken dan seizoensgebonden opvang en een oplossing bieden voor de dak- en thuisloosheid i.p.v. het te onderhouden.

Het is belangrijk om samenwerking te versterken tussen de crisisopvang en de langetermijn opvang, waarbij het noodzakelijk is de verschillende taken en verantwoordelijkheden van iedere instelling te verduidelijken. De Bico-federatie ondersteunt daarom de vraag tot versterking van het project "Winter 86.400".

- ▶ De Bico-federatie vraagt een evenwichtige en coherente verdeling van middelen tussen de diensten die het hele jaar door actief zijn en de diensten die enkel tijdens een beperkte periode (meestal de winter) actief zijn.

SAMENWERKEN

**Structurele samenwerkingsverbanden creëren
tussen verschillende overheden en sectoren**

Beantwoorden aan noden van specifieke doelgroepen

**Een evenwichtige en coherente verdeling van middelen tussen de
diensten die het hele jaar door actief zijn en de diensten die enkel tijdens
een beperkte periode (meestal de winter) actief zijn**

IV. Conclusie

VERSTERKEN – ORGANISEREN – VERNIEUWEN – SAMENWERKEN

Versterking van bestaande erkende diensten

Organiseren van bestaande diensten binnen het wettelijk kader

**Vernieuwende projecten ondersteunen
Transversaal samenwerken**

---

asbl Fédération Bico Federatie vzw

*Fédération des maisons et initiatives d'accueil et d'accompagnement en faveur de personnes en difficulté et des sans-abri à Bruxelles
Federatie van de onthaal- en begeleidingshuizen ten voordele van mensen in moeilijkheden en daklozen in Brussel*

Rue du Boulet 34 Kogelstraat - Bruxelles 1000 Brussel

GSM 0494 47 04 24 – T/ F 02 513 58 76 - bico.federatie@skynet.be